

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Vuoden 2016 talousarvioesitys Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2016-2019

Keskeistä vuodesta 2016

- Suomen kansantalous supistui v. 2014 0,4%. Kuluvin vuoden kasvu jää vaimeaksi.
- Suomen talous on erittäin vaikeassa tilanteessa. Teollisuustuotannon taso tulee olemaan v. 2017 noin neljänneksen alemmalla tasolla kuin 10 vuotta sitten.
- Suomi menettää edelleen markkinaosuuksia maailmankaupassa. Syynä heikko kustannuskilpailukyky ja vientikysyntä.
- Työllisyyskehitys tulee olemaan heikkoa lähivuodet. Erityisesti pitkäaikais- ja rakennetyöttömien määrä nousee nopeasti.
- Inflaatiopaineet ovat maltilliset.

Keskeistä vuodesta 2016

- Talousarvioesityksen määrärahat 54,1 mrd. euroa
- Tuloarviot 49,1 mrd. euroa
- Nettolainanotto 5,0 mrd. euroa
- Valtion verotulojen kasvu noin 2 % vuodelle 2015 budjetoituun verrattuna.
- Valtionvelan arvioidaan nousevan 50 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteesta vuoden 2016 loppuun mennessä.

Kansantalouden kehitys						
ennuste, syyskuu 2015						
	2012	2013*	2014*	2015**	2016**	2017**
Bruttokansantuote käyvin hinnoin, mrd. euroa	200	203	205	206	212	218
Bruttokansantuote, määrän muutos, %	-1,4	-1,1	-0,4	0,2	1,3	1,4
Työttömyysaste, %	7,7	8,2	8,7	9,6	9,4	9,1
Työllisyysaste, %	69,0	68,5	68,3	67,9	68,2	68,4
Kuluttajahintaindeksi, %	2,8	1,5	1,0	-0,1	1,1	1,5
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	1,9	1,9	1,4	0,7	1,0	1,5

Julkinen talous						
keskeisiä tunnuslukuja kansantalouden tilinpidon mukaan						
	2012	2013*	2014*	2015**	2016**	2017**
Verot ja sosiaaliturvamaksut, % BKT:sta	42,7	43,8	43,9	44,5	44,2	43,9
Julkisyhteisöjen menot, % BKT:sta	56,1	57,6	58,3	58,8	58,2	57,6
Nettoluotonanto, % BKT:sta	-2,1	-2,5	-3,3	-3,4	-2,8	-2,4
— valtionhallinto	-3,6	-3,6	-3,9	-3,1	-2,8	-2,6
— paikallishallinto	-1,1	-0,7	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
— työeläkelaitokset	2,4	1,8	1,7	1,0	1,1	1,1
— muut sosiaaliturvarahastot	0,2	0,0	-0,3	-0,5	-0,3	-0,2
Julkisyhteisöjen velka, % BKT:sta	52,9	55,6	59,3	62,6	64,3	65,8
Valtionvelka, % BKT:sta	42,0	44,3	46,4	48,7	49,9	51,2

Valmistelu perustuu hallitusohjelmassa sovittuun

- Julkisen talouden tasapainottaminen käynnistetään välittömästi. Hallitus sitoutuu 10 mrd. euron kestävyysvajeen kattamiseen tarvittavien säästöjä ja rakenteellisia uudistuksia koskevien päätösten tekemiseen hallituskauden aikana.
- Julkista taloutta sopeutetaan välittömästi menoja karsimalla ja maksutuloja korottamalla. Lisäksi määrärahoja uudelleenkohdennetaan. Tavoitteena on näillä toimin nettomääräisesti vahvistaa julkista taloutta 2019 tasossa n. 4 mrd. eurolla.
- Työllisyyden ja talouden kasvun edellytyksiä vahvistetaan verotuksen keinoin. Veroperustemuutokset muuttavat verotuksen rakennetta siten, että painopiste siirtyy työn ja yrittämisen verotuksesta erityisesti haittaveroihin. Tavoitteena on, että verotoimien yhteisvaikutus julkiseen talouteen olisi neutraali vuoden 2019 tasolla.
- Joidenkin toimenpiteiden aikajänne säästövaikutuksineen ulottuu yli vaalikauden. Kuntien kustannuksia pyritään vähentämään 1 mrd. eurolla karsimalla lakisääteisiä tehtäviä ja velvoitteita. Sote-uudistuksella tavoitellaan 3 mrd. euron säästöjä. Näitä toimia ei oteta vielä huomioon julkisen talouden suunnitelmassa eikä VM:n kokonaistaloudellisessa ennusteessa.

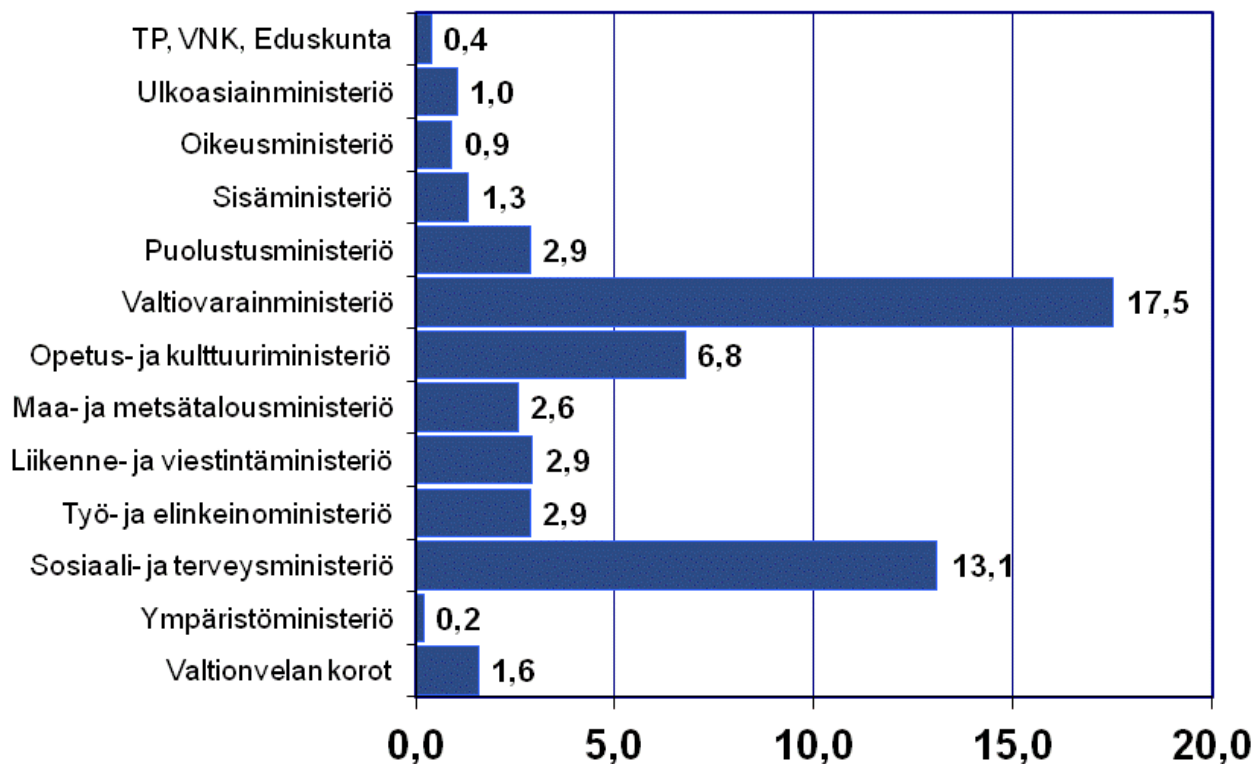
Panostukset kärkihankkeisiin 2016—2018

- Hallituksen kärkihankkeisiin ja korjausvelan pienentämiseen osoitetaan yhteensä 1,6 mrd. euroa vuosina 2016—2018.
- Työllisyyteen ja kilpailukykyyn 170 milj. euroa, osaamiseen ja koulutukseen 300 milj. euroa, terveyteen ja hyvinvointiin 130 milj. euroa, biotalouteen ja puhtaisiin ratkaisuihin 300 milj. euroa sekä digitalisaatioon ja toimintatapojen muutokseen 100 milj. euroa.
- Lisäksi korjausvelan pienentämiseen ehdotetaan 0,6 mrd. euroa.
- Panostukset lisäävät budjettitalouden menoja 323 milj. euroa v. 2016, 638 milj. euroa v. 2017 ja 638 milj. euroa v. 2018.
- Kärkihankkeet rahoitetaan pääosin osinkotuloilla ja valtion osakeomistusten myynnillä. Rahoituksesta 330 milj. euroa katetaan kehyksissä olleen Pisara-radan rahoituksen purkamisella.

Budjettitalouden menot hallinnonaloittain vuonna 2016, miljardia euroa

Budjettitalouden menot yhteensä 54,1 mrd. euroa, 25,6 % BKT:sta

Lähde: Valtiovarainministeriö

TAE 2016

Valtionvelka nousee noin 120 mrd. euroon vuonna 2019

